

Pròximes eleccions presidencials

Guinea Equatorial: el país que va deixar d'existir

Malgrat la convocatòria d'eleccions, la democratització de Guinea Equatorial no serà un procés fàcil a causa dels obstacles que el mateix president, Teodoro Obiang, està posant a la normalització política i al pluripartidisme. El país, mentre, s'empobreix.

Ningú no sap exactament el nombre d'habitants de la Guinea Equatorial: se suposa que oscil·la entre 300 i 400 mil. Bona part de la població no està inscrita al Registre Civil, i la gran majoria de gent encara continua indocumentada. L'administració no és capaç de controlar els poblats aïllats al mig de la selva, ni els suburbis de Bata i Malabo (les dues principals ciutats del país).

Diffícil ho tenen, doncs, els encarregats d'elaborar el cens per a les properes eleccions que el president Teodoro Obiang Nguema Mbasogo té previst convocar al febrer proper, com a primer pas cap a la democratització. Tothom dubta, al país, de la fiabilitat d'aquest cens realitzat amb gran precarietat de mitjans, i per un personal incompetent sotmès a fortes pressions polítiques (l'institucional Partido Democrático de Guinea Ecuatorial, PDGE, continua controlant tota l'estructura de l'estat).

Però no serà el cens el major obstacle per a la transició al multipartidisme, sinó la clara voluntat obstructionista que mostra el govern d'Obiang, que només va acceptar la convocatòria d'eleccions sota fortes pressions de la comunitat internacional. Els sectors més durs del govern i del PDGE es neguen a donar continuïtat a aquest procés; i al voltant d'ells, els habitants del districte de Mongomo (vila natal del president i dels membres més influents del gabinet), fan el possible perquè el PDGE es mantingui al poder, costi el que costi.

Sis partits de l'oposició han estat legalitzats fins ara, però la llei de partits recentment aprovada és molt restrictiva. A més de mantenir en la il·legalitat les formacions ètniques (tot i que el PDGE no deixa de tenir fortes connotacions ètnicistes), Obiang ha prohibit de presentar-se a les eleccions a tots aquells que durant els darrers deu anys no han residit a

Guinea. Amb aquesta mesura queda fora del joc polític la quasi totalitat de la intel·lectualitat guineana, obligada per les arbitrietats del govern a exiliar-se als països veïns o a Europa (així l'oposició s'ha vist privada dels seus líders més rellevants).

Mentrestant, el procés polític és entorbidat sistemàticament per la Seguridad, el temut cos de la policia política, dirigit pel germà del president, Armengol Obiang (amb justificada reputació de torturador). L'oposició no pot celebrar cap acte polític sense que els assistents siguin encalçats per les autoritats locals i pel agents d'Armengol. I per desqualificar la postura pacifista de l'oposició legal, la Seguridad inventa fascinants complots que difon amb gran rebombori per la televisió local.

Una de les darreres maniobres de la policia política (quasi totalment integrada per individus de Mongomo), va ser l'acusació de tràfic d'armes destinades a l'oposició llançada contra dos dels principals empresaris estrangers del país, el valencià Salvador Vilarrasa i el seu company Santiago Hanna. El passat dilluns, tots dos empresaris eren jutjats per un consell de guerra. A les dotze del migdia, el tribunal feia pública la sentència: dotze anys de presó i una multa de cent milions de pessetes per als dos. Però deu hores després, el president guineà, Teodoro Obiang, indultava els dos empresaris. No obstant això, no poden deixar el país africà mentre no paguin una multa de 60 milions de pessetes. Salvador Vilarrasa ha afirmat que no pensa pagar la multa perquè no és culpable.

Aquesta operació grollera i mal planificada, apuntava cap a tres objectius clarament delimitats: expulsar aquests empresaris i confiscar les seves empreses, acusar els partits de l'oposició de no respectar el joc democràtic, i de retruc, impli-

car Espanya en tot aquest afer de cara a afavorir els seus interessos.

L'estat espanyol és, encara, el punt de referència obligat en tota la política guineana. L'estat espanyol és l'antiga metròpoli, l'estat espanyol va organitzar el colp d'estat que va derrocar al president Macías i va portar Obiang al poder, espanyols són molts dels estrangers residents al país, i espanyols són la gran majoria dels capitals que la cooperació internacional aboca en aquest pou sense fons que és Guinea.

El mateix Felipe González viatjà a Gui-

nea l'any passat per tal de pressionar Obiang perquè accelerés les reformes polítiques, i ara el president guineà mostra una actitud ambigua en relació amb el govern espanyol: d'una banda considera que l'actuació espanyola és una ingerència intolerable en afers interns, però d'altra, no deixa de ser conscient que l'ajuda econòmica espanyola és clau per a la supervivència del país. Per això Teodoro Obiang alterna les acusacions de neocolonialisme amb unes exagerades mostres d'adhesió a la causa de la *hispanidad* i a la *madre patria*. L'ob-

jectiu: aconseguir que es mantingui la cooperació espanyola sense realitzar canvis polítics essencials.

Malgrat tot, després de tretze anys de falses promeses, la credibilitat del dictador està ja sota mínims.

Obiang ha afirmat, en tots els fòrums internacionals en què ha participat darrerament, que el multipartidisme ja és un fet a la Guinea Equatorial, però en realitat, la legalització d'alguns partits no ha representat cap canvi tangible. El partit institucional continua controlant tots els mitjans de comunicació, i militants del PDGE dirigeixen i supervisen les escoles, l'aparell judicial, l'exèrcit... I per evitar temptacions als militars rebels, el president guineà s'ha envoltat d'una "guàrdia presidencial", integrada per 800 mercenaris marroquins cedits pel rei Hassan, i que han aconseguit implantar el terror a Guinea a causa dels seus abusos i arbitrarietats contra el conjunt de la població.

Després de 24 anys de dictadura autòctona (13 d'Obiang i 11 anteriors del seu oncle Macías Nguema), en què els interessos personals dels governants s'han satisfet a costa d'oblidar les necessitats del país, Guinea ha patit una aguda degradació econòmica.

Les carreteres estan molt deteriorades, i en algunes regions els vehicles ja no hi poden circular i la població es veu obligada a desplaçar-se a peu. Tan sols resta en funcionament un cinema en tot el país. Només una "indústria" continua en marxa. Els conreus de cacau i de cafè (les principals exportacions durant el període colonial) han caigut en picat. Únicament la venda de fusta aporta uns certs ingressos al govern, que no dubta a deforestar el país per tal de mantenir els seus privilegis.

La paralització de l'economia és òbvia. El comerç interior és escàs, i la major part de la producció agrícola es dedica a l'autosubsistència. Tan sols un banc està implantat al país, el BIAO (Banc Internacional de l'Àfrica Occidental, de capital francès), i aquest només disposa de dues oficines: una a Bata i l'altra a Malabo.

La corrupció ha arribat a normalitzar-se. Guinea Equatorial és el país del *guru-guru*, del suborn. Tot el que és il·legal pot aconseguir-se mitjançant una petita "ajuda" al funcionari encarregat del cas; i tots els drets reconeguts per les lleis no són operatius si no es disposa d'algun *quinientos* (bitllet de 500 francs africans

El judici contra Salvador Vilarrasa és una de les últimes maniobres de la Seguridad, al servei del partit en el poder, el PDGE.

que equival aproximadament a unes 200 pessetes).

El col·lapse de l'estat guineà és palpable. Només gràcies a la cooperació internacional existeix encara un succedani d'administració. Els cotxes de la policia d'Armengol són els vells cotxes "Z" de la policia espanyola. Els militars guineans es vesteixen amb els uniformes usats dels exèrcits espanyol i francès. Les vacunes infantils són cedides per l'Organització Mundial de la Salut. L'estat no disposa d'Universitat, i els alumnes que volen cursar estudis superiors han de passar per la universitat a distància espanyola (UNED) o recórrer a les diverses beques que donen els governs estrangers (especialment l'espanyol). Fins i tot alguns dels vehicles ministerials han estat cedits per la cooperació.

Un comentari es repeteix constantment, als instituts, a les missions, a les botigues, al mercat, a les oficines dels organismes internacionals: Guinea ha superat el límit de la desintegració. Per a molts, fa temps que Guinea Equatorial va deixar d'existir com a país.

Enric Peris

Cultura Política Lingüística

C

Si voleu conèixer la situació de la llengua catalana amb dades objectives rigoroses i precises, adquireu les publicacions de l'Institut de Sociolingüística Catalana. Us oferim un ampli ventall de publicacions d'abast general i especialitzades per tal que pugueu tenir accés a la informació més imprescindible sobre la nostra llengua. Envieu la butlleta adjunta a:

PUBLICACIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. Apartat de Correus 2.800, 08080 Barcelona

Nom i cognom _____ Data: _____
 Adreça _____ Telèfon _____
 Població _____ C.P. _____ NIF _____

Desitjo rebre les publicacions següents:

☐ L'ús del català entre els joves a Sabadell 2.000 ptes.	☐ La llengua catalana en l'actualitat 450 ptes.
☐ La planificació lingüística al Quebec 1.200 ptes.	☐ El repte (sòcio) lingüístic de l'Acta Única 1.000 ptes.
☐ La difusió social de la llengua catalana 2.500 ptes.	☐ El coneixement de la llengua catalana (1975-1986) 500 ptes.
☐ Estudis i propostes per a la difusió de l'ús social de la llengua catalana (4 vols.) 4.000 ptes.	

Contra reemborsament

Carregeu l'import a la meua targeta de crèdit

- Eurocard 6.000
 Master Charge VISA

Data de caducitat: _____ Signatura: _____

També podeu trobar aquestes publicacions als punts de venda següents: Llibreries de la Generalitat (Rbla dels Estudis, 118, 08002 Barcelona i Gran Via de Jaume I, 38, 17001 Girona). En venda a totes les llibreries. Distribució: Les Punxes. Tel.: 93/300 91 62

Generalitat de Catalunya
 Departament de Cultura